

Forside

Blog og debat

○ *Magasinet*

Arkiv

Bøger

Elektronisk undervisningsevaluering skal tages alvorligt, mener Theis Eizo Bedsted og Ida Andersen, som læser fysik på Københavns Universitet. Foto : Jacob Nielsen

Af Pernille Siegumfeldt

Elektroniske evalueringer af undervisere på Københavns Universitet er en voldsom tidsrøver og en rituel besværgelse, der mest af alt tjener som de studerendes fribillet til at uddele nogle ordentlige svinere.

Sådan lyder det fra en frustreret lektor i biofysik på Niels Bohr Institutet.

I et læserbrev i Universitetsavisen skrev Steen Laugesen Hansen, at han skulle finde sig i at blive bedømt af dovne og dumme studerende. Til Magisterbladet uddyber han sin kritik af en evalueringskultur, som han mener er gået for vidt og ikke giver mening.

“Det er en ret personlig ting at undervise. Man står afklædt foran sit hold og bruger en masse tid og energi på forberedelse. Svarprocenterne på de elektroniske evalueringer ligger på 25-30, og det er oftest dem, der klarer sig dårligt eller dumper, der lukker damp ud. Hver gang et kursus slutter, skal jeg evalueres elektronisk af mine studerende, og jeg har ikke set, at spørgeskemaerne bagefter bliver brugt til noget af nogen”, forklarer Steen Laugesen Hansen.

På Steen Laugesen virker det, som om universitetet har sat et kæmpe show i gang bare for at give indtryk af, at man skam tager undervisning alvorligt.

“Men i mine mange år som lektor har jeg ikke én eneste gang oplevet, at man har belønnet den gode underviser eller skilt sig af med den dårlige på baggrund af evalueringerne”, tilføjer han.

Mens slutevalueringer efter Steen Laugesens mening er fuldstændig ligegyldige, foretager han til gengæld sine egne evalueringer halvvejs igennem et kursus. På den måde får han flere studerende til at give feedback, og han kan fange det i tide, hvis nogen er ved at blive hængt af.

“Jeg opponerer ikke imod evalueringer, for naturligvis skal vores undervisning måles. Jeg opponerer mod standardevalueringer, som er spild af tid og penge, ikke mindst fordi de beståede studerende for længst er ude over stepperne og derfor ikke tæller med i det samlede billede”, understreger Steen Laugesen Hansen.

En underviser røg ud

Theis Eizo Bedsted læser fysik på 6. semester og er aktiv i Studenterrådet på Københavns Universitet. Han kan kun følge lektorens kritik et lille stykke hen ad vejen.

“På mit fag tager de studerende de elektroniske evalueringer dybt seriøst, fordi vi går op i kvaliteten af vores undervisning, og fordi det er et af få steder, hvor vi bliver hørt”, siger Theis Eizo Bedsted.

Han har været aktiv i fagrådet og understreger, at de studerende her læser evalueringer grundigt. “Til gengæld er det et problem, at universitetet har klare markører for den gode forskning, men ikke for den gode undervisning. Og det er useriøst at køre med standardiserede elektroniske evalueringer, som skal give mening på både humaniora, samfundsvidenskab og naturvidenskab”, siger Theis Eizo Bedsted.

Ida Andersen er lige startet på sin kandidatuddannelse i fysik. Hun har siddet i undervisningsudvalget i tre år, hvor man tygger alle evalueringer igennem og vurderer dem.

"A gives til de mest inspirerende, mens C påkræver, at der sker en ændring. Får man C flere år i træk, uden at underviseren af den grund ændrer noget, kan det godt få konsekvenser. Jeg har fx været med til at få erstattet en underviser på bachelordelen med en ny, fordi evalueringerne bare ikke blev bedre. Men der kan jo også forekomme mindre justeringer, fx hvis et pensum viser sig at være for bredt, eller der er ønsker om nyt materiale", siger Ida Andersen.

Hun kan godt forestille sig, at der indimellem ryger "en ordentlig sviner" af sted, som Steen Laugesen Hansen udtrykker det.

"Ambitionsniveauet er generelt højt på Niels Bohr Institutet, og jeg tror, at mange studerende evaluerer hårdt for at være med til at skubbe undervisningsniveauet op", pointerer hun.

Kollegial supervision rykkerEvalueringer er i sig selv et komplekst forskningsfelt. To britiske tidsskrifter har for nylig offentliggjort artikler, der kæder svarene i evalueringer af underviserne sammen med, hvordan de studerende klarer faget.

Den tendens dokumenteredes også i Danmark i 2010 af Hanne Leth Andersen, daværende professor og prorektor ved Roskilde Universitet. Sammen med evalueringschef ved CBS Jakob Ravn undersøgte hun den evalueringspraksis, som tre videregående uddannelser anvendte.

"Alle, der er i gang med at lære, bliver anfægtet af det. Det er forstyrrende og udviklende og typisk også irriterende på én og samme tid. Alle de følelser afspejler sig, når den studerende skal vurdere sin undervisning. Set i bakspejlet kan et læringsforløb, der dengang var svært eller uoverskueligt, opleves anderledes positivt", forklarer Hanne Leth Andersen, der i dag er rektor på RUC.

Hendes erfaring er, at de kvantitative evalueringer ikke må stå alene.

"De er et magtfuldt redskab, men også et redskab, der ikke altid passer til fagligheden, så de bør højst fungere som et overfladisk barometer. Evalueringer kan desværre godt blive lidt af en rodebutik, fordi så mange aktører er involveret i dem; de studerende, underviserne selv, institutter, politikere osv. Nogle vil bruge dem til kontrol eller sammenligning, andre til udvikling", siger Hanne Leth Andersen.

På RUC skal alle undervisere bruge minimum 14 timer om året på deres personlige undervisningsudvikling. Det kan være kurser, men her melder især de rigtige ildsjæle sig, siger rektoren:

"Vi har gode erfaringer med den kollegiale supervision, hvor vi sætter kolleger sammen i grupper på tre. De går til hinandens undervisning og giver feedback. En er måske usikker på, hvordan vedkommende virker i undervisningsrummet, en anden har en udfordring med at få flere end de sædvanlige tre-fire studerende i tale. Aftalen er, at man hverken dømmer eller

docerer over for sine kolleger. Man bidrager til den andens indsigt og kaster et professionelt blik på, hvordan undervisningen fungerer og kan udvikles”.

Lokker med kage

Elektroniske blanketter med standardspørgsmål, som skal udfyldes efter hvert eneste kursus, kan være trættende for de studerende, der lige har overstået et fag og allerede er på vej videre. Så trættende, at det på SCIENCE på Københavns Universitet kun er 25-30 procent af de studerende, der får det gjort.

Men evalueringerne er vigtige i arbejdet med at forbedre undervisningen, hvis kvalitet og udbytte bliver nøje overvåget fra alle sider. Og svarene bliver studeret nøje, understreger institutleder på Niels Bohr Institutet Robert Feidenhans’l.

“Gode evalueringer har udløst fine engangstillæg hos os, men også betydet, at en underviser på et fag blev udskiftet med en anden, fordi det bare ikke fungerede ordentligt. Den respons, underviserne får, kan også tjene til inspiration for kolleger på instituttet, så de er en vigtig løftestang. Derfor så vi også gerne, at endnu flere studerende svarede, og vi har blandt andet prøvet at lokke med kage”, siger Robert Feidenhans.

Også prodekan på Science, Henrik Busch, understreger, at evalueringerne skal bruges til udvikling og ikke kontrol.

“Vi har her på fakultetet defineret, præcis hvad kvalitet er, og det følger vi systematisk op på i evalueringerne. Men de står ikke alene. Vi kigger også på, hvor mange der tilmelder sig hvert enkelt kursus, og hvor mange der består”, forklarer Henrik Busch.

Prodekanen erkender, at det kan være en udfordring at få nok studerende til at give feedback.

“Derfor er det også vigtigt, at de studerende oplever, at der bliver lyttet til de vurderinger, de kommer med, og at de får konsekvenser”, understreger han.

Mens der på KU stilles krav om at evaluere alle kurser elektronisk, er andre former for evaluering frivillige. Men Henrik Busch opfordrer gerne fakultetets ansatte til kollegial supervision.

“Undervisning er en holdsport og må aldrig ske for lukkede døre. Forskere er jo vant til at blive kigget over skulderen af deres kolleger, og det er et enkelt redskab. Men selv om vi hele tiden arbejder på at forbedre vores evalueringsmetoder, er vi ikke der, hvor vi stiller supervision som et egentligt krav”, siger Henrik Busch.

Lykke Friis, prorektor for uddannelse på hele universitetet, understreger, at KU bruger mange forskellige evalueringsværktøjer.

“De er vigtige til udvikling af undervisningen, men skal afpasses uddannelsernes

kvalitetskultur, tradition og organisation. Med evalueringerne kan vi finde de eksempler på undervisning, som ikke virker optimalt, og følge op på det, men netop også eksemplerne på rigtig god undervisning, som fortjener udbredelse. Den balance har vi lagt vægt på i KU's overordnede tilgang til evalueringer, fordi evalueringer både skal sikre gode vilkår for de studerendes læring – og give underviserne lyst til at arbejde udviklingsorienteret med deres undervisning", siger Lykke Friis.